

י"ל ע"י ארגון מעשה ושמע
 טל: 0722-477774 פקס: 0722-155-701
 דוא"ל: m072247774@gmail.com

התקציר

בית וועד לחניכי הישיבות
 העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון
5

ניסן תשע"ה
 נושא החודש:
חג הפסח

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

דבר המערכת

חג הפסח הוא חג הגאולה.

יהודי מעצם מציאותו - שייך לגאולה, וממילא נפשו משתוקקת אליו, ומחפשת אותו בכל מחיר. המציאות של העבדות סובבת אותנו מכל עבר. נפשנו כלואה עמוק בפנים, כששכבות של טרדות, של בלבול ושל שעבוד מכוסות עליה, ומונעים ממנה להתגלות. כתוצאה מכך, גם כאשר אנו כבר זוכים לישיב על התורה ועל העבודה - איננו מרגישים את ה"חירות" המנסבת בהם, ואת ההרגשה של "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה".

זו איננה מציאות טבעית עבורנו. טבעו של יהודי להיות עליו ושמה, מתהלך בהרגשה של "אשריך ישראל - מי כמוך", ומלא בשמחה וגיל אין קץ. ואם איננו כך - אות הוא כי מציאות שקרית של גלות מכסה על מציאותו האמתית.

כל שאנו זקוקים לו - הוא בסך הכל "גאולה", משהו שיוזיר את כל הכיסויים, ישחר את כל המחסומים, ויגלה את הנפש הירקה והנוצצת ששוכנת כבר בתוכנו - אי שם עמוק בפנים, ויאפשר לה לנגן את שיר החירות והדרור שלה.

ואת הכח הזה אנו מקבלים כעת בחג הפסח הבעל"ט. ועלינו לתפוס בו בשני ימים, ולקחתו אתנו לכל השנה. וזאת בכוחם של הצדיקים, שהם זכו לחיות חיים של גאולה, ובגדול טובם ורחמנותם - האירו אף לנו את היכולת לזכות בכך, ע"י תורתם הנפלאה, ועצותיהם המאירות.

אחים יקרים, עורו והתעוררו! נתעורר יחד להאמין כי אפשר לצאת ממצרים, ויש תקווה לאחריתנו, ולא נהיה מהרשעים שמתים בתוך מכת החושך, אלא נחזיק במציאותנו כמאמינים בני מאמינים, המאמינים בה' ובמושה עבדו, ברוצנו לגאול אותנו ובכוחנו להיגאל.

ואזי יתקיים בנו "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

הנושאים הבאים:

- אייר - ל"ג בעומר
- סיון - דרך הלימוד
- תמוז - בין המצרים
- אב - עבודת התשובה
- אלול - ראש השנה
- תשרי - חג הסוכות

פסח - לידתו של יהודי

ושבו, כל פעם בניגון שונה ובסגנון אחר, אך עם אותו ביטוי עמוק של קשר נצחי ואין-סופי, שיש בינינו לאבינו שבשמים.

הטבע וההשגחה - עבדות וחירות

מאז בריאת העולם - קיימת מלחמה קבועה בין ההנהגה הנראית לעינינו, שהיא הנהגת הטבע, לבין ההנהגה האמתית של ההשגחה העליונה, שמשגיחה ומנהלת כל פרט שקיים בעולם.

מלחמה זו אינה סתם מלחמה, אלא היא כל מטרת הבריאה. תכלית הבריאה היא "בגין דישתמודעין ליה" - היינו שיהיו אנשים בעולם שיתגברו על מציאות ההסתרה הנראית לעינינו, לפיה עולם כמנהגו נוהג, והטבע הוא השולט, ויאמינו בהשגחה העליונה והנסתרת שבה מנהיג השי"ת את העולם.

הראשון שעשה זאת היה אברהם אבינו, שהיה ראש למאמינים. מתחילת חייו לא הסכים להשלים עם השקר של הטבע וכל העבודות זרות השייכות אליו, אלא חיפש את המנהיג לבידה, עד שהשי"ת התגלה אליו, וזכרת עמו את הברית, שהוא וזרעו יהיו אלו שיקבלו את התפקיד הנכסף - לגלות את ה' בעולם, ולהביא את העולם לתיקונו. לשם כך הוא אף קיבל את ארץ ישראל, שעליה נאמר "תמיד עיני ה' אלוך בך", היינו ששם מתגלה ביותר השגחת השם בעולם.

את התפקיד הזה הוריש אברהם אבינו לזרעו, ואנו קבלנו את התפקיד המאושר - להיות הנציגים של השי"ת כאן בעולם. בשל כך, אנו נחשבים כביכול 'חלק השם עמו', ומכאן הקשר נפלא המתואר לעיל, ואשר מתבטא במילים "בני בכורי ישראל". זאת לעומת הגוי, שהוא אין מתפקידו ואין בכוחו להתגבר על הסתרת הטבע ולגלות את ההשגחה, אלא הוא נתון תחת הנהגת הטבע ושליטתה.

הנהגת הטבע נקראת "עבדות", מאחר וכל מי ש'מאמין' בה - הוא עבד נרצע כל ימיו. הוא צריך לדאוג לעצמו למזון ולמחיה, הוא פוחד מכל דבר שזו, מהכוכבים והמזלות ומכל הכוחות שיש בעולם, והוא משועבד כל ימיו לכל סביבותיו - למצוא חן בעיניהם, לרצות אותם, ולהצליח לקבל מהם כמה שיותר. [ובפנימיות, מציאות זו נובעת מהנהגה הנקראת "מלאך מט"ט", שהוא נחשב בבחי' עבד].

לעומת זאת, מי שחי את חייו לאור האמונה בהשגחה העליונה - הוא "בן חורין". הוא אינו משועבד לאף אחד, אינו פוחד משום בריה ומשום כח, ואינו מודאג מחמת צרכיו. הוא רגוע שליו ושמה, מתוך אמונה וידיעה שהשי"ת משגיח עליו ועל כל העולם, דואג לכל צרכיו, שומר עליו מכל פגע, ומדריך אותו על כל צעד ושעל, באופן הטוב ביותר. [ובפנימיות, זוהי ההנהגה הנקראת 'בן', שהיא ההנהגה של שבת לעומת ששת ימי המעשה].

אך זאת עלינו לדעת: אין דרך להגיע לאמונת ההשגחה, ולמציאות

חג הפסח - הוא ללא ספק החג היסודי ביותר ביהדות.

"ציאת מצרים" הוא הדבר שמלווה אותנו מתחילה ועד סוף. כאשר המעמד הנורא של קבלת התורה, פותח במילים "אנכי ה' אלוךך אשר הוצאתיך מארץ מצרים", ולאחר מכן, הוא מזכר שוב ושוב בכל התורה [חמישים פעמים], ולא די בזה, אלא אנו מצויים לזכור זאת בכל יום, בבוקר ובערב.

אך הזמן המרכזי שאנו מתעסקים בו הוא חג הפסח, בו אנו מצויים לעסוק בו בהרחבה, ולספר אותו לפרטי פרטים לעצמנו, ולבני משפחתנו - בין הגדולים, ואפילו הגדולים ביותר, ובין הקטנים, ואפילו הקטנים ביותר - שאף אחד לא יוותר מחוץ לסיפור.

מן הראוי א"כ להתעורר מאד להבין - מה הוא העניין הגדול של "ציאת מצרים", מדוע הוא יסודי כל-כך, וכיצד הוא נוגע אלינו, לחיינו הפרטיים של כל אחד ואחד. לשם כך נצטרך כמובן לברר תחילה מהו בכלל "מצרים", מדוע ירדנו לשם, ומה קרה כשיצאנו משם.

יסודות העניין ופרטיו, מתבארים בדברי מוהר"ן במקומות רבים מאד, ולא נוכל להביא במסגרת זו אפילו מקצתם. ננסה ע"כ לבאר יסוד העניין על פי המבואר באחד המאמרים בליקוטי מוהר"ן (סימן ז').

בדברי האריז"ל מבואר שה'לידה' של עם ישראל הייתה ביציאת מצרים [וקודם לכן, היו רק בחינת 'עובר', כמו שכתוב "גוי מקרב גוי"]. בדומה לזה מבואר בספרים (מהר"ל ועוד) שביציאת מצרים נעשו עם ישראל 'בני חורין' בעצמם, ומכאן ואילך, כל הגלויות והשעבודים הם חיצוניים בלבד, ואינם נוגעים בעצם מציאותנו. העניין דורש ביאור, מהו עניין הלידה' של עם ישראל, ומה פירושו של דבר בן-חורין 'בעצמם', ומאי נפק"מ בזה, מאחר וסוף עבדים אנו, אם לא לפרעה, אז לאומה אחרת, ולא רק בחוץ, אלא גם בפנים משועבדים אנו ליצר הרע? להבנת העניין אנו נדרשים להגדרה היסודית - מהו "עם ישראל", ומהו "הוד".

אם נאמר שיהודי הוא זה שיש לו תורה ומצוות - הרי בפסח טרם קבלנו את התורה והמצוות, ומלבד זה, הלא אף גוי יש לו מצוות; אם נאמר שיהודי הוא זה שיש לו אמונה, הרי גם גוי מצווה להאמין. מהו א"כ ייחודו של יהודי, שבוה שונה הוא מהגוי, עד שהוא מציאות נפרדת לעצמו?

התשובה לכך מוזכרת כבר בתחילתו של תהליך הגאולה ממצרים, והוא חוזר על עצמו שוב ושוב לאורך כל הסיפור, יהודי הוא "בני בכורי ישראל"! יהודי אינו 'עוד' נברא, הוא בנו אהוב כביכול של השי"ת בורא כל עולמים.

העניין הזה מתואר באריכות נפלאה ומרגשת במגילת שיר השירים [אותה נוהגים לקרוא בפסח], שם מתאר הכותב את האהבה העצומה, את החיבור הנורא, ואת ההשתוקקות הנפלאה - הקיימת בין השי"ת לבין כנסת ישראל, כשהביטויים של האהבה חוזרים על עצמם שוב

המשך בעמ' ד' <<<

סיפורו של הרב דוד מרגלית שליט"א - מרכז

ספר לנו מעט על הרקע שלך:

למודתי וחונכתי בישיבות הקדושות. בישיבה קטנה למדתי בישיבה חשובה בבני ברק, שם קיבלתי מרבני הישיבה ובפרט מהמשגיח את הרצינות בלימוד התורה, ובפרט בניצול הזמן. הייתי אחד מהמתמידים - בבוקר הייתי הראשון שהגיע לבית המדרש, ושם נשארתי במשך כל היום - כולל ההפסקות - עד מאוחר בלילה יחד עם אחרוני המתמידים. וכך זכיתי כבר בישיבה קטנה לסיים הרבה מסכתות מעבר לסדרי הישיבה, וכן זכיתי לסיים משנה ברורה כמה וכמה פעמים.

בישיבה הגדולה המשכתי להתעלות עוד ועוד ב"ה, עד שהגעתי לשיעור ג'. בתחילת החורף התחלתי לחוש עצבות וחוסר סיפוק מרוב הרצון להתקדם ולעלות עוד ועוד, וזה התגבר יותר ויותר עד שלא ידעתי מנוח לנפשי. הייתי יוצא לפעמים מהישיבה לכל מיני רבנים לבקש על שמחה וחיות, אך נשארתי ללא מענה, [כששאלתי את אחד המשגיחים איך זוכים ל"חיות"? ענה לי שהוא יכול לתת לי עצה איך להתקדם ואיך יהודי צריך להראות וכו' אך אין לו עצה איך לזכות ל"חיות"].

עברתי הרבה צער ועגמת נפש, והתפללתי לדי' על זה, והקשה ביותר היה, שהרגשתי שרק אני המסכן היחיד, והא ראייה, שכל הספרים מדברים רק איך לעלות ואיך צריך להראות יהודי, אך לא מדברים על מה שאני עובר ומרגיש, ואפילו בספר "עלי שור" של המשגיח הרב וולבה זצ"ל, [שהתעסקת בו רבות] שבו הוא כן מדבר ע"ז [בפרק "מי האהבה וימי השנאה"]! הוא מקדיש לזה בסך-הכל כעמוד וחצי, לעומת כל הפרקים האחרים שכוללים עשרות ומאות עמודים.

בקיצור, עברתי תקופה מאוד לא נעימה, ואז התחלתי להכיר את תורת מוהר"ן - מכיוון מאוד לא צפוי. ומשם הגיעה ישועתי.

איך הכרת את ברסלב?

אקדים, שמטבעי אני נוטה מאוד לזלזל במיסטיקה - סגולות, עניינים וחלומות, (עד שבעוונתי הייתי מתלוצץ מסיפרי הבעש"ט זיע"א, ה' יכפר בעדי), למרות זאת ואולי דווקא לכן - העניין התחיל אצלי ע"י חלום!... לילה אחד לפניו בוקר, והנה בחלומי: הציון של מוהר"ן באומן נראה על הגבעה, כמו בציורים הישנים של הציון, ואני יושב בסעודה שלישית למטה

ואז המשגיח התערב ואסר לבחורים לדבר איתי ועם עוד אחד מחברי, וכן אסר לי לדבר עם אחרים, אך אני לא קבלתי את דבריו, והמשכתי לדבר עם בחורים, ביודעי כמה תועלת זה מביא, ובי"ה הוא עזב אותי לנפשי, בראותו שה'עברתי' של אלו שקצת טעמו מתורת מוהר"ן היה, שלמדו תורה בשמחה וביתר שאת, ויש מהם שסיימו ש"ס וש"ע, וכבר לא עניין אותם טטויות וכו'.

מהם הנקודות העיקריות שמצאת בברסלב?

תורת מוהר"ן מכילה נושאים רבים, והיא כוללת את כל מקצועות התורה. ובי"ה י חקרתי נושאים רבים בברסלב לעומק ולרוח עד היכן שידי מגעת - ולא מתוך חוסר אמונת חכמים ח"ו, אלא מתוך ויכוחים רבים שהיו לי עם הרבה תלמידי חכמים, שהביא אותי לחפש ולברר את הנושאים מתוך שאר הספרים, ובי"ה היה לתועלת, וכיום כל אלו שהתווכחתי אתם כבר אינם חולקים, ומכירים בכך שיש כאן אמת.

אך עיקר העניין שיש להדגיש הוא - שיש כאן עצות וחיוזוק עבור כל אחד בכל מצב שהוא, והדבר הזה כל כך נצרך היום, כאשר המצב הוא שבחורים בישיבות מתמודדים הרבה, וצמאים לחיוזוק, ולעצות מכוונות ומועילות כיצד להתמודד עם הנסיגות שדורנו מלא מהם.

ולכן, למרות שמטבעי אינני כתבן ובוודאי לא מחבר ספרים, אך מחמת זכותי להכיר כזה רבי, ולבי מתפלץ לראות את הבחורים מתמודדים וסובלים - בגלוי או בצנעא, בפרט אותם המבקשים 'ומשתוקקים להתעלות בעבודת ה', וכל מה שחסר להם הוא עצות פשוטות ויעילות - נתן ה' בלבי לכתוב ספר על הנושא, ספר שימשח חיוזוק והדרכה לבחורי הישיבות הקדושות. כעת הוא כבר בשלבי עריכה בי"ה, וכבר קבלתי עליו הסכמות מת"ח וראשי ישיבות, והוא עתיד לראות אור בקרוב בעז"ה. ובנוסף, אני זוכה לחזק בעצמי בחורים רבים, ואני רואה את גדול התועלת שזה מביא להם.

לסיום אציין, שבמבט לאחור אני מבחין היטב כמה תועלת הייתה לי מ'שיחת חברים' שהייתי עוסק בה בכל יום, כי זה היה שנתן למעשה את הכח להחזיק מעמד, ולהתקדם עוד ועוד, וכידוע כמה רבינו דיבר מזה, והפליג במעלת העניין, ור' נתן הדגיש הרבה את הצורך לעשות זאת בקביעות יום יום. אשרי הזוכה להתמיד בזה.

בעמק כשהפנים שלי לכיוון הציון (יש להדגיש, שמעולם קודם לכן לא הייתי שם). ישוב שם חסידי ברסלב, עובדי ה' צדיקים באמת (כל זה הרגשתי בתלום בבירור!), כשהישיבה היתה בצורה של "חית", כשהצד לכיוון הציון נשארה פתוחה, כך שראיתי את הציון. ואז הרגשתי הרגשה ברורה [לא מחוזה ולא דמיון ולא הזייה, אלא ממש] שמישהו קורא לי משם ואומר לי: "כל מה שאתה מחפש וחיפשת אי פעם - הכל פה!"

בבוקר קמתי אחוז רעיונות, לא ידעתי מה לעשות עם החלום, החלטתי לספר אותו לאמי, כי רק היא ידעה והבינה מה שעברתי ועברה את הכל איתי ביחד. התקשרתי אליה וסיפרתי לה, היא אמרה שאינני יודעת מה זה אומר, ותנסה לברר. כעבור זמן מה, היא חזרה אלי, וסיפרה שדיבר עם חברה שלה שקצת מקורבת לברסלב, והיא אמרה לה: "מה הספק, ר' נתן מברסלב מזמין אותי!" אמי קנתה לי מיד כרטיס לאומן לשבת חנוכה, ואני נסעתי; כשאני מסתיר זאת מהישיבה ומהחברים.

הגעתי לאומן. בתחילה התהלכתי עם הרגשת גאווה, שאני יודע ללמוד ואני איזה משהו, ואז לא הרגשתי שם כלום. בהמשך התחלתי לשמוע ולהבין שיש כאן צדיק גדול, שרוצה ויכול לעזור לכל יהודי להתקרב לה, ואז נכנסתי שוב לציון, ופתאום הרגשתי מה שנקרא בעברית מדוברת "פלאש" - הארה גדולה שהציפה את כל ישותי.

לאחר מכן פגשתי שם יהודי יקר בשם ר' מרדכי שפירא הי"ו, והוא קירב אותי והסביר לי יסודות של תורת מוהר"ן, ומאז התחלתי לעסוק בספרים אלו, בפרט בספר "משיבת נפש", והם הביאו לי אור חדש בחיי, וממילא היה לי כח להתמודד עם כל הבלבלים והקשיים שהיו לי.

האם הייתה לך התמודדות עם הסביבה?

בישיבה הייתי לומד את הספרים של ברסלב - במחירת. ובנוסף, הייתי לומד בבית כנסת "אור אברהם" עם הרה"ח ר' אברהם שמעון בורשטיין הי"ו, וכך בי"ה זכיתי לקבל ידעויות ועצות נוספות מזוים ליום.

בהמשך, כבר לא יכולתי להסתיר את העבודה, וגם התחלתי לדבר עם בחורים אחרים מתורת מוהר"ן, דבר שהועיל להם רבות, מתוכם, התקרבו עשרה בחורים נוספים לברסלב (הכל באופן פנימי, בלי סימונים חיצוניים, שאינם נצרכים), והיינו יוצאים יחד בכל לילה אחר סדר שלישי להתבודד בשדה.

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

>>> המשך מעמוד א'

של 'בן חורין' - קודם שעוברים בתוך מציאות הטבע והעבודות, ושוברים אותו מבפנים! רק ע"י האתערותא דלתתא זו אפשר לזכות לכן. וזו הייתה תכלית הירידה למצרים.

ומבית עבדים פדיתנו

מתוך כל העולם - מרכזי שיטת ה"טבע" היה במצרים. פרעה מלכם בכלל סבור היה שחזק וצדק את עצמו, וכל הארץ הייתה מלאה גילולים וכוחות הטבע, עד שכל המקום הפך ל"בית עבדים" - מקום שכל מציאותו עבודת ושעבוד, לטבע ולהנהגתו. הדברים הגיעו לידי כך, ש"מעולם לא היה עבד שברח ממצרים", כל מי שנכנס לשם, חדרה לתוכו תחושת העבודות' עד שלעולם לא היה יכול להשתחרר ממנה, גם אם באופן פיזי הוא היה יכול לצאת מארץ מצרים.

'בני חורין' בעצם, שגם אם יהודי נמצא בגלות - בגוף או בנפש - הוא תמיד נשאר 'יהודי', כי נשמתו כבר איננה משועבדת להנהגת הטבע, אלא מחוברת בפנימיותה להשגחה העליונה.

זהו הפתיחה של קבלת התורה, והנקודה המרכזית של כל מצוה, שכולם הם 'זכר ליציאת מצרים'. והכל מתחיל מפיסה, בו אנו מקבלים כל שנה מחדש את הכח הזה, ע"י שאנו עוסקים בסיפור יציאת מצרים, ומגלים שהש"ת לבדו מנהיג את העולם, ואין לנו לחשוש משום מזיק ומשום דבר, רק לשיר ולהלל על גאולתנו ועל פדות נפשנו.

[על פי היסוד הזה, מבאר מוהר"ן (ליקוטי הלכות, פסח ה"ז) את כל פרטי מצוות החג - ביעור חמץ, אכילת מצה, ד' כוסות וכו', וכן את עניין ספירת העומר, תן לחכם ויחכם עוד].

הקבצו לבית ולמשפחה

בית וועד לחניכי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

בשבילך נברא העולם

ילדה של אבא. חיוך שלך שווה לו כמו כל העולם. זכרי זאת!
נכון. לא פשוט לחיות כך. התמימות הטהורה מתקלקלת מכל מיני סיבות, פעם זו דאגה מטרידה ופעם זמן לחוץ בבית. הנפש שוכחת לעיתים עבור מי נברא העולם, נדמה לאדם שהוא סתם עוד פריט שבור ומוטרד חסר חשיבות, והחיוך הטהור הולך ונמחה מהפנים המתבגרות. איך נשוב אל החיוך המתוק הזה? פסח יעשה לנו את זה.

הסיפור ופירו

סיפור יציאת מצרים מעניין ומעורר פליאה. האופן בו יצאו אבותינו משם, עשר המכות שספגו המצרים בזו אחר זו. הזמן הממושך שנדרש לצורך כך, כל אלו נקודות מעוררת מחשבה. מדוע עשה הקדוש ברוך הוא דווקא כך?

אלא בוודאי לימוד חשוב מאוד טמון כאן, השם יתברך הוציאנו ממצרים אך יחד עם זאת גם ביקש להנחיל לנו ידיעה חיונית ביותר.

המשך בעמ' הבא <<<

אבא שבשמים מצפה לחיוך הזה, עבורו הוא מוכן לדלג על פני משוגות ומעידות שלנו. לקיים את העולם עוד ועוד. לסבול כביכול את מעשי בני אדם. בעצם, עבור חיוך שכזה העולם נברא.

חז"ל אומרים "חייב כל אדם לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי", ורבינו הקדוש מרחיב במשמעות העניין עבורנו (ליקו"מ תורה ה'). איך זה להרגיש 'בשבילי' נברא העולם? איך חש מי שהמציאות כולה מתקיימת רק בשבילו? הביטו על ילד מאושר, זו התמונה. האושר הנקי הזה הוא אושרו של מי שמשוכנע שהכל קיים כאן רק בשבילו. ילד יודע שהוא כל עולמה של אימא. הוא שרוי כולו בבועה מתוקה המחבקת אותו בתחושת 'בשבילי' נברא העולם. מכאן גם החיוך הזה, חיכוך של ילד מאושר. חיוך שיש בו כדי להמסיע גם לב של אבן.

מלכתחילה נבראנו כדי לחיות כך. העולם נברא עבורנו, עבור כל יהודי באופן פרטי. זהו, הידיעה הזו חייבת להימצא במוכרו. כל השאר טפל. הדאגות והבעיות מה שאמרו ומה שיאמרו, מה שעשו ומה שיעשו, אלו הם גורמים מפריעים ומסתירים המטשטשים את העיקר. את

מה מתוק יותר מחיוך טהור של ילד? היש ציור יפה יותר מזה. חיוך אחד קטן יכול לפעול טוב יותר מכל משכך כאבים או גלולה להרגעה. חיוך קטן ותמים של ילד.

ילדה שבה הביתה מוהגן, בדיה עיסת בצק מקומטת, חיוך ענק מרווח על הפנים הקטנות 'אימא, היום אפילו מצוץ. לבד. רק אני לבד...! השברים הללו של הצחק המעונן שלא תואר לו ולא צורה, בעיניה הגדולות של ילדה תמימה ומאושרת, לבשו צורה הדורה. מצוץ היא אפתה. לבדה. לא רק בעיני האוטוטה העיסה הזה כה חשובה ונאה, גם בעיניה של אימא. והחיוך הזה שמתפשט על הפנים התמימות יש בו כדי לסלק בבת אחת מכל פינות הבית את המתח שהצטבר במשך שעות של מאבק עם פיזרירי אבק סודר. לרגעים קטנים האושר מולא את הלב. מה יהיה עוד מעט? איך זה נוגע, ברגע זה החיוך מולא את הכל.

העולם נברא עבורי

לא רק אימא מוכנה לשכוח הכל מול חיוך קטן וצחוק פעמונים, גם

מה בקשתך?

הרבנית דבורה קירשבוים - בתו של הגה"צ ר' יעקב גלינסקי זצ"ל

שאלה:

כבוד הרבנית תחי'. רצייתי לשאול בעניין ה"התבודדות", האם זה דבר שמתאים גם לנשים, וא"כ מה הדרך לעשות זאת, מתי והיכן? אשמח לקבל תשובה ברורה, והדרכה מפורטת בנושא.

ר. ג. ירושלים

תשובה:

שאלתך היא שאלת רבים, ולכן אשתדל לענות ולהרחיב את הנושא, בפרט כאשר אנו עומדים בחודש ניסן שבו חל חג הפסח, שהוא לשון "פה-סח", וממילא הוא זמן מתאים להתעורר ולהתחזק בנושא זה. אם כי כמובן, לא אוכל למצוא את כולו במסגרת זו, ואם יהיה צורך, נמשיך בזה בפעמים הבאות בעז"ה.

הקדמה אומר, שבמסגרת שיעורי לנשים במשך שנים, אני מקפידה לייתר שיעור אחד או שניים לנושא ה"התבודדות לנשים", וכחכנה לשיעור, אני מבקשת מהנשים להציף שאלות מכל הסוגים, ולהיכנס לפרטים קטנים בנושא זה. ותמיד מודיעים לראות כיצד מגוון הנשים שומעות את השיעור [ביניהן: נשים שנולדו בתוך ברסלב, נשים שבעליהן התקרבו מכל מיני חוגים, בעלות תשובה, וכו']; מהן נשים שחיות הרבה שנים בתוך הנושא, ומהן שרק התחילו לטעום [כולן שואלות, ומבקשות לדייק בפרטים כפי שאת העלית, וניכר שכל אחת שבמקשת להיכנס לנושא, מוטרדת מהרבה שאלות וספיקות בעניין, וממילא הבידור בזה חשוב ונצרך מאד.

לכן אני מעודדת את כל קוראות עלון "הקבצו" - להמשיך לשלוח שאלות בנושא ההתבודדות, כי בנפשנו הדבר, ובעז"ה ע"י המושא ומתן סביב העניין, הוא יתברר כראוי, ונוכל להשתמש בו בצורה תועלתית.

נחלק את שאלותיך לכמה שאלות: א. האם עבודת ה'התבודדות' שייך לנשים? ב. אם כן - איך? ג. כמה זמן - האם שעה שלמה, והאם בכל יום? ד. היכן - האם בבית/בשדה/במקום אחר?

למעשה, בעלון הקבצו מס' 3 שהוקדש לנושא זה, ישנה הרחבה ודיוק והסבר נפלא, וכל העלון מתאים גם לנשים, ויש שם גם תשובות להרבה שאלות, ובכל זאת, נשתדל להתמקד בשאלות אלו, ולענות עליהם.

התשובה לשאלה הראשונה: רבינו אומר, שאי אפשר להיות איש כשר בלי התבודדות. וגם אמר שכשמישהו יבא, יהיו כולם מובלבלים, חוץ מאלו שיזכו לעצת ההתבודדות, שהם יישארו ביישוב הדעת. ואבאר

רחיצת הכלים (שגם זה חשוב ומומלץ), אלא למצוא זמן להתייעץ עם ה', בנחת וביישוב הדעת; להסביר לה' מה חיובי בכל צד של המטבע ומה שלילי, ואז זוכים שבתוך הדברים מקבלים בהיותו במחשבה, ותשובת אמת והארה. כי הרי ה' לא נמצא רק בשמים, אלא יש גם בי חלק אלוך, וברגע שאני מתחברת לנקודה הפנימית שלי - אפשר לקבל משם תשובות אמתיות.

זה לא סותר לכך שלפעמים מדרכי ההשתדלות יש לשוחח עם אחרים, ואפילו להיעזר באדם מקצועי, או דעת תורה, אבל לפני ואחרי הכל יש להתייעץ עם הקב"ה שהוא 'פלא יועץ' עצמו. והוא כמובן תמיד זמין, ונתן שירות חיים, ושומר סוד.

לסיכום. שלשה דברים מונעים אותנו מהדרך הזו: א. חוסר מודעות, שלשוחח עם ה' הוא חלק מדרכי התפילה. ב. חוסר אמונה שהשם באמת מקשיב לי, לדברים הקטנים שלי, ואני חשובה בעיניו, ומותר לי לבקש ולספר לו על הכל באמת (כפי שסיפרה לי תלמידה, שהכנה עוגה מיוחדת, ותוך כדי ההכנה היא ביקשה מה' שתצליח לפרק את החלמונים מהחלבונים, ואז אמרה לה אמא 'אל תבזוי את תפילותייך על שטויות כאלו... רח"ל ממשחבה כזו). ג. בושא לספר לה' הכל הכל, מה אני מרגישה באמת, כמה זבל (סליחה) יש לי בפנים, כעסים משקעים טענות וכו' (כאלו הוא לא יודע...). וזה גורם שגם אם אני מתבודדת, זה רק ברובד השטחי הנקי מלמעלה.

אם יש לנו מודעות לשלשת הבעיות האלו, הרי בהתבודדות עצמה נחזק את עצמנו: א. שזה נקרא שאני יושבת ומתפללת אפילו שאני רק משוחחתי. ב. להתחזק להאמין שה' רוצה להקשיב לי. ג. להתחזק בעזות דקדושה לספר בדיוק מה יש לי בקומה מינוס 6... ולדעת שהוא תהליך של זמן עד מתרגלים להיות 'בפנים'.

התשובה לשאלה השלישית והרביעית - בפעם הבאה בעז"ה.

עצה אחרונה לסיים: לתת כינוי להקב"ה. כדאי לפנות לה' בכינוי מסוים שיוצק קשר - כגון כל פעם בכינוי 'אבא'. כפי שאת מתקשרת למישהי קרובה ואת פונה אליה - את לא שואלת כמה פעמים צריכים להתקשר אליה ומה אומרים, מספיק שאת פונה 'אמא', והשיחה ממושכת, כמה שהקשר קרוב ואישי, כך השיחה קולחת.

יהי רצון שאכן נזכה לפנות לאבא תומך ואוהב ולספר לו הכל. ואז נחיה חיים טובים ומתוקים, חיים של חירות.

שאלות למזור זה ניתן לשלוח לכתובת: משפחת קירשבוים, רח' הרב מבריסק 6 בית שמש. או לדוא"ל: gmail.com@4104442, או ale2@okmail.co.il ולציון: עבור מדור "מה בקשתך".

במדור זה נארח בעז"ה בכל פעם אחת מהנשים היקרות, שבעליהן התקרבו לתורת מוהר"ן, ונשמע מפייהן כיצד העניין השפיע עליהן, וכיצד הן מרגישות עם הנושא.

הפעם נתוודע לסיפוריה של גברת א. ש. מביט שמש

ספרי לנו מינט על הרקע שלך:

גדלתי בבית ליטאי סטנדרטי, אך מזה ומזהמית הייתה לי נטייה חזקה לחסידות. היו לי בכיתה הרבה חברות חסידיות, ובמיוחד חברה טובה שלי שמשפחתה היו חסידים, וזה נתן לי את ההזדמנות לראות מקרוב את ההערצה לרבי, ואת ההתלהבות הפנימית שהחסידות יוצרת אצל החסידים.

אולם חוץ מלהסתכל ולהוציא את העיניים ולשאול את אבא שלי בתמימות: למה הוא לא נוסע לרבי'ה שלו? ולקבל את התשובה המובדחת "מה את רוצה, שאני אסע לרב שך לשבת?" לא היה למשיכה הזו שום ביטוי מעשי.

באיזה שלב הגעת לברסלב?

גם כאן הייתה זו חברה, חסידת ברסלב, שגילתה לי את קבלת השבת המופלאה שנוצרת בבית הכנסת 'ברסלב' בכל ליל שבת. הגעתי לשם לראות כמה המדובר, והתפעלתי מאוד. הניגונים ואווירת הדבקות שבו את ליבי, ובלי לקלוט שזה מה שקורה לי, מצאתי מקום פורקן לגעגועים החבוים בנפשי.

הליטאיות הייתה מאד קרה לי. לא הרגשתי בה שום חיות או חמימות ליהדות. אני אולי אתבטא בחריפות, אבל שם הרגשתי שלקחו לי את אבא שלי! במקום לחוש את האהבה בינו, אני עסוקה בלפחד ממנו ולהרגיש כמה אני גרועה. לא הייתי מסוגלת ללמוד או לשמוע מוסר בשום צורה, כי ישר זה היה מביא אותי למחשבות מאד קשות של ריחוק, של יאוש. וכאן פתאום הרגשתי געגוע למשהו אמתי, לאבא שאוהב אותי, ואני אוהבת אותו.

בהמשך אחרי שחתמתי קבע בקבלת שבת' בברסלב, התחלתי להגיע לשם גם מידי יום כיפור. כשרק קיר מפריד בין בית הכנסת הליטאי בו מפתל אבי שיחי, לבין הגן עדן עלי אדמות של תפילת יום כיפור רותחת כמו שרק בברסלב יש.

זכינו והיה לנו את החזן והבעל קורא ר' נחמן גלינסקי זצ"ל. וזו הייתה חוויה רוחנית מיוחדת במינה. חוויה שמולווה אותי עד היום.

האם הייתה לך התמודדות עם הסביבה?

אבא שלי אדם פתוח, והוא עצמו היה מצטרף פעמים רבות לתפילה בברסלב. כך שלא הייתה התנגדות מצידו.

כשהגעתי לשידוכים, הייתה שדכנית שהכירה אותי ואת משפחתי מקרוב, והחליטה להציע בחור מבית ברסלב. למרות כל המקורבות שלי (ושל אבי), היו לנו חששות בהתחלה. אבל החישוב היה שהבחור אמנם 'ברסלברי' אבל לא 'מהשרופים'. מה שקרה בהמשך, שאחרי החתונה הוא נשרף לחלוטין ודווקא בזכות אשתו...

אבי כמובן לא קיבל תגובות 'נלהבות' על השידוך הזה, אבל זה היה עניין של כמה דקות, והסיפור היה מאוחרוי.

אילו ציוני דרך נוספים זכורים לך?

בתקופה יותר מאוחרת הייתה לי חברה אחרת מבית ברסלב. היינו חברות מאד קרובות. יום אחד כשהיא ראתה ש"עובר עלי", היא ניסתה להפציר בי לעשות 'התבודדות'. אבל אני הייתי כ"כ סגורה ומרגישה רחוקה, ברסלב טרם היתה בשבילי דרך חיים, אלא מן סוג של פלסטר שמדי פעם משתמשים בו, וממילא לא הצלחתי לעשות התבודדות.

אני זוכרת את עצמי יושבת ולא מסוגלת לפתוח את הפה, כמו שאומרת האמרה החסידית "לא יהיה לך א-ל-זר" שה' יהיה לך זר, אבל שם בדיוק הייתי. מין גאווה מטופשת שלא נתנה לי לפתוח

קבוצת תמיכה לנשים

פגישה חמישית

אין שכר! ואם אין התנגדות - אין בחירה!

קעת נתקדם, ונראה זאת גם בראי ההיסטוריה.

יוסף הצדיק - עורר את התנגדותם של אחיו, השבטים הקדושים, עליו. הוא הבין מתוך חלומותיו הקדושים שהוא אמור להנהיג את עם ישראל, ויש לו כח מיוחד שאין לצדיקים אחרים, ואילו האחים סרבו לקבל זאת, ואף נלחמו בו בשל כך. האם בשל כך הוא טעה חלילה?

נמשך הלאה: משה רבינו! האם הוא היה מוסכם על כולם? ממש לא. חלקו עליו קורח יחד עם 250 ראשי סנהדראות. קורח בעצמו לא היה אדם פשוט, רש"י אומר שהיה בעל הוח הקדש, וכתוב בספרים שהוא היה הכי גדול מכל הנביאים, ולולא המחלוקת הוא היה לוי גדול, כמו שאהרון היה 'בחן גדול', ויחד אתו היו כמעט כל גדולי הדור, את חושבת שלכל העם היה כ"כ פשוט לברוח מקרד וללכת אחרי משה? בכלל בכלל לא! המחלוקת היתה קשה ומבלבלת! ענקים התנגדו למשה! לא אספסוף!

וגם שם היתה הטענה מאותו סוג: הרי כל העדה כולם קדושים... ואתם למה תתנשאו? למה אתה, משה, אומר שאתה יותר מאתנו וכולנו צריכים "להתכופף" לך? והאמת הייתה, שמשה רבינו היה לו כח שלא היה לאף אחד.

לא כאן המקום לפרט, אבל היו עוד צדיקים מופלגים במהלך הדורות, שהיה להם כח מיוחד להשפיע לעם ישראל, וכל אחד היו לו מנגנונים רבים, שבהם צדיקים גדולים. [אם נתבונן, נראה שאדרבה, דווקא צדיקים גדולים שיש להם כח השפעה, יש יותר סיבה שמשמשים יסובבו שהם יתנגדו, כי אם לא, יד הרבה מההסתרה, והדברים מובנים].

תכל'ס, מה באתי לומר לך, אישה יהודיה כשרה ונפלאה, שמנסה לעזור לעצמה להיות טובה יותר, ללכת אחרי בעלה ולתת לו גב, שמשקיעה כ"כ הרבה כוחות נפש, תפילות ומחשבות בעיניים רותנים ובעבודת ה'; שעוסקת בבקושי כנה מה ה' רוצה ממני? מה התפקיד שלי? איך אהיה טובה יותר? ושבערב פסח מוצאת זמן ורוצה לשמוע, ומפתחת את הלב לקבל דברים חדשים - לא אלו התמונותי להעניס עליך ולבלבל אותך, רציני רק להרגיע אותך, שהכל בסדר, יש הרבה דברים שאנחנו לא מבינים, ולא חייבות להבין, אבל מה שבטוח - בנושא הזה - של מחלוקות של צדיקים על צדיק אחר זה לא חדוש, זה הדרך בעולם.

וכאן המקום להביא את דברי ר' נתן, שענין זה - מי זוכה לדעת מהצדיק ומי אינו זוכה - זה דבר שהוא מ"כבשי דרחמנא" שאי אפשר להבינו, כמו שאי-אפשר להבין את סוד 'הידעה והבחינה'.

ואז מה נותר לי לומר לך? אשרך שוכתי!

הפעם נתייחס לשאלה השלישית שהוזכרו בפגישה הקודמת, והיא: מה עם גדולי ישראל? מדוע הם לא רואים צורך להתעסק בתורת ברסלב? והאם אין בכך קצת פקפוק על כל הנושא?

ובכן, באנה ניכנס שוב לתוך נעלי הדמיון...

את חזרת הביתה, והנה מבין כל העולמים הממלאים את תיבת הדואר לעיפה, עלון אחד מושך את תשומת ליבך, את שולפת אותו, ולפני שאת קוראת מה כתוב בו, מומלך לך למצוא כסא פנוי, שלא תתמוטטי. שם העלון: האש שלי. תורת: גילינו את צדיק האמת! רק רבינו! "ר"ה תשע"ו מולנו באומן". עד כאן נוח, אבל מה שמפתיע או מזעזע, זה שמות הרבנים, תמונותיהם, ותחנות יריהם: כל, אבל כל רבני היהדות - על כל גוניה, סוגיה, קהילותיה, חצרות חצרותיה ודוקדוקיה - כולם מופיעים שם!!! שום קופה ושום מפלגה לא הצליחה לגייס כ"כ הרבה סוגי רבנים, אדמו"רים, מקובלים, ראשי ישיבות, מו"צים ודיינים. בקיצור: אין יהודי אחד שיכול למר שרוב שלו לא הצטרף, אין יוצא מן הכלל! את מתגברת על ההלם, ומתחילה לקרוא. העלון מלא בהסברים שובי מוח לב ונפש, אודות מוהר"ן ותורת ברסלב, כמה שזה טוב, מועיל ונצרך, וזו היא הדרך של מולנו לקראת האגולה.

נכון שזה מדהים? אבל לא. ושוב: לא. זה לא יקרה!! למה?

ובכן, בל ניימר להבין את כל ואף לא את חלק מהתנהגות הש"ת בעולם, אבל יש דברים בסיסים שכן אפשר להבין.

כשהייתי ילדה המורה הסבירה לנו את ענין הבחירה החופשית: הרי איך בכלל שייך לתת בחירה בין טוב לרע? וכי מי יבחר ברע? מה עשה ה' - לקח את הטוב וציפה אותו ובפת וטיט, לקח את הרע ושם אותו בתוך קופסה נוצצת משושבת באבנים טובות ומרגליות. קעת ישנה בחירה! האדם צריך להתעלות על נטייתו הטבעית לחושית את ידו לעבר המרגליות, להתגבר ולגשת לעבר הופת. מתוך אמונה שבפנים חבי הטוב האמתי. זו הדרך היחידה שיכול להיות בחירה, אחרת על מה נקבל שכר.

ועכשיו לשאלה הפשוטה: אם כל גדולי צדיק, רבני ואדמו"רי הדור, יבינו את דעתם השווה והברורה לטובת ברסלב - האם נאשרת טיפת בחירה לאברך המצוי?

יום-יומים של הלם לנו עובר, הוא מתברסלב בין רגע, לא צריך לעבור את כל מה שאנחנו עוברות עם הבעלים שלנו.

ואם כן, המסקנה לגבינו גם פשוטה: העובדה שיש התנגדות מצד גדולים וטובים - לא אמורה להרתיע אותנו, אלא להיפך - לעודד אותנו. כי אם זה דבר טוב, חייבת להיות גם התנגדות, כי חייב להיות בחירה! אם אין בחירה-

>>> המשך מעמוד קודם

הוא ביקש לומר לנו באופן הכי ברור: תשמעו, אתם בני בכורי. עבורכם ורק עבורכם בראתי את עולמי. הנה ראו נא, איך עבור חירותכם הנני מוכן לשנות סדרי בראשית. כי עבורכם, עבור כל יהודי יהודי, בראתי את העולמי.

ההבנה הזו מתחדשת בימים הללו. ההגדה אינה מספרת על התרחשויות מועבר, היא מספרת את ההווה. היום ממש הקב"ה מקיים את המציאות כולה רק עבור יהודי אחד, עבורך. חשוב מאוד להקפיד שהתחושה הזו לא תתכסה באבק של שגרה.

פעמים רבות אנו עומדים נבוכים, מתבוננים על קערת ליל הסדר ומרגישים בעיקר עייפים. חוששים אולי לא יצאנו ידי חובת היום. האם כך חש מי שעברו נברא העולם? ובכן זו השעה להשליך מהבית והמלה כל מחשבה או תחושה חמוצה. למתוח שוב חיוך תמים על הפנים. לזכור, מכל העולם כולו אבא מחכה לראות את ורק חיוך של אושר על הפנים שלנו. נקודת המרכז של פסח, המרכז של יהדותנו זו השמחה בידעית 'בשבילי נברא העולם'.

את הפה. בסוף 'התפשרתי' וכתבתי לה' מכתב. וזו הייתה הפעם הראשונה ש"דברתי" באמת עם הקב"ה.

חשוב לי לתאר עוד שלב, שבו פתאום קלטתי שברסלב זה לא רק סתם "התחזקות-נעימות-ללב", אלא ממש "עבודה". כשתפסתי את זה, ישבתי כולי מזדוכאת, הבנתי שזהו, נלקח ממני גם הפריזוילגיה להתיישב. ואני פשוט צריכה להתחיל לעבוד!...

ומה שעורר לי היה הספר "ליקוטי תפילות". לא ברגע אחד התחברתי אליו, בשלב ראשון רק הסתכלתי עליו מרחוק, בשלב שני לקחתי אותו מהארון, השלב השלישי היה להחזיק אותו בלי לפתוח, הרביעי - לפתוח בלי להגיד, בשלב החמישי התחלתי להגיד, והשלב השישי היה שהתחלתי להתפלל... ואז כבר הכל נראה אחרת.

בשלב מסוים החלטתי לנסוע לאומן, נסעתי מאוד בקלילות, בלי לחשוב יותר מוד, ושם בציון נפלה עלי ראה נוראה. כן, ממש הרגשתי פחד גדול, ועברתי שם כיבוס רציני.

לסיים, מה יש לך לומר?

שלא יגידו שהברסלבים משוגעים, כי אני בלי מוהר"ן הייתי באמת משתגעת!!!